

PLENARNE POSIEDZENIA ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTTK

W 1977 r. odbyły się trzy plenarne posiedzenia Zarządu Głównego PTTK poświęcone omówieniu najistotniejszych zagadnień i węzłowych problemów w działalności Towarzystwa.

W dniu 17 kwietnia I plenarne posiedzenie ZG PTTK odbyło się w Warszawie. Uczestnikami jego byli nowo wybrani na IX Walnym Zjeździe PTTK członkowie władz Towarzystwa. GKKFiT reprezentował przewodniczący — **Bolesław Kapitan**. Posiedzenie otworzył **Józef Kozdraś**, przewodniczący obrad IX Zjazdu PTTK, udzielając głosu **Bolesławowi Kapitanowi**. Przewodniczący GKKFiT, nawiązując do przebiegu obrad Zjazdu, wysoko ocenił czteroletnią działalność Towarzystwa oraz przekazał życzenia dalszej owocnej pracy na rzecz upowszechniania turystyki i krajoznawstwa.

Plenum ZG PTTK w głosowaniu jawnym dokonało wyboru **Stanisława Lewandowskiego** na prezesa ZG PTTK. Następnie, po krótkim przemówieniu prezesa Towarzystwa, który wyraził przekonanie, że od właściwej postawy i odpowiedzialności członków plenum będzie zależał rozwój PTTK oraz efekty jego pracy, zaproponował on następujący skład Prezydium ZG PTTK: na funkcje wiceprezesów: **Jerzego Przedzieckiego**, **Ludwika Ochockiego**, **Andrzeja Gordona** i **Tadeusza Ryckerskiego**, dotychczas pełniących te funkcje; na skarbnika — **Henryka Kamińskiego**, dotychczas pełniącego tę funkcję; na członka Prezydium — **Andrzeja Macenowicza** — sekretarza ZG ZSMP, **Wandę Bojarską** — sekretarza ZGKR i T CRZZ, **Józefa Kozdrasia** — prezesa ZW PTTK w Katowicach, **Mariana Kaniewskiego** — prezesa ZW PTTK w Krakowie, **Tadeusza Korytowskiego** — prezesa Zarządu Oddziału PTTK zakładów „Cegielski” w Poznaniu, **Krystynę Grzelewską** — przewodniczącą Komisji Kół Zakładowych PTTK,

Wojciecha Militza — dyrektora ZGT PTTK.

Prezes zaproponował, aby powierzyć funkcję sekretarza generalnego pełniącemu ją dotychczas **Jackowi Węgrzynowiczowi**, stawiając jednocześnie wniosek o dokończenie go do składu Prezydium ZG PTTK.

Propozycje prezesa **Stanisława Lewandowskiego** zostały przyjęte jednomyślnie w głosowaniu jawnym.

W dniu 12 lipca 1977 r. w Warszawie, pod przewodnictwem prezesa Towarzystwa obradowało II Plenum ZG PTTK.

Zebranie poświęcone było omówieniu programu turystyki kwalifikowanej, który przedstawił wiceprezes ZG PTTK **Jerzy Przedziecki**, przyjęciu uchwały w sprawie wyodrębnienia GOPR-u PTTK, jako samodzielnej organizacji ratownictwa górskiego, oraz omówieniu projektu uchwały w sprawie powołania i zatwierdzenia składów osobowych komisji ZG PTTK na okres IX kadencji.

Po rzeczowej i konstruktywnej dyskusji, na wniosek **Stanisława Lewandowskiego**, Plenum ZG PTTK zaakceptowało kierunki prac w zakresie programu turystyki kwalifikowanej, z zaleceniem uwzględnienia zgłoszonych uwag przez członków władz Towarzystwa oraz zarządów wojewódzkich PTTK. Podjęto też trzy uchwały: uchwałę nr 1/IX/77, na mocy której GOPR PTTK został wyłączony z Towarzystwa i rozpoczął działalność jako samodzielna organizacja ratownictwa górskiego; uchwałę nr 2/IX/77, która zatwierdza wcześniej zaproponowane składy osobowe komisji ZG PTTK oraz uchwałę nr 3/IX/77 zatwierdzającą uchwałę Prezydium ZG PTTK z dnia 8 kwietnia 1977 r. nr 441/77, w której postanowiono przekazać teren PTTK w Zakopanem (ul. Krupówki 10) na rzecz Zakładu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie.

12 listopada 1977 r. odbyło się w Warszawie pod przewodnictwem prezesa ZG PTTK **Stanisława Lewandowskiego** IIJ plenarne posiedzenie Towarzystwa.

Na wstępie minutą ciszy uczczono pamięć zmarłego członka ZG PTTK, **Stefana Krukowskiego**. Następnie po raz pierwszy w historii PTTK wręczono dorocznie przyznawane nagrody za twórczość i popularyzację polskiego ruchu turystyczno-krajoznawczego oraz za najaktywniejszą działalność sztabów wojewódzkich w kampanii programowej PTTK „Polska naszych dni”.

Pierwszym punktem obrad plenarnych było przedstawienie „Wytocznych do działania PTTK na 1978 r”. Wprowadzenia do przedłożonego materiału dokonał sekretarz generalny ZG PTTK **Jacek Węgrzynowicz**, który podkreślił, że „Wytoczne” stanowią rozszerzoną i wzbogaconą kontynuację uchwał IX Zjazdu PTTK. Po dyskusji, w której głos zabrali: **T. Kaszper W. Ney**, **H. Białczyński**, **W. Tyrakowski**, **E. Skrzypek**, wnosząc uwagi i uzupełnienia, „Wytoczne” zostały przyjęte do realizacji.

W dalszej części obrad wiceprezes ZG PTTK **Tadeusz Rycerski** przedstawił informację o działalności Sztabu Głównego kampanii „Polska naszych dni”, a następnie przystąpiono do omówienia koncepcji programowej i organizacyjnej Ogólnopolskiego Muzeum i Ośrodka Historii PTTK w Golubiu-Dobrzyniu, zatwierdzenia sprawozdania finansowego ZG PTTK i ZGT PTTK za rok 1976 i przyjęcia informacji o realizacji budżetu na rok 1977.

W końcowej fazie obrad Plenum ZG PTTK przyjęło przedłożone informacje, wraz z uwagami Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK, i podjęto następujące uchwały: uchwałę nr 4/IX/77 w sprawie przyjęcia zbiorczego sprawozdania finansowego ZG PTTK za rok 1976, uchwałę nr 5/IX/77 w sprawie przyjęcia zbiorczego sprawozdania finansowego ZGT PTTK za rok 1976 oraz uchwałę nr 6/IX/77 w sprawie zatwierdzenia składów osobowych komisji ZG PTTK na okres IX kadencji.

W 1978 r. odbyły się cztery plenarne posiedzenia Zarządu Głównego PTTK.

10 kwietnia 1978 r. pod przewodnictwem prezesa ZG PTTK odbyło się IV posiedzenie plenarne.

Na wstępie minutą ciszy uczczono pamięć zmarłego **Jerzego Goszczyńskiego** — wieloletniego przewodniczącego Komisji Turystyki Kolarskiej ZG PTTK. Następnie sekretarz generalny ZG PTTK **Jacek Węgrzynowicz** przedstawił „Kierunki rozwoju organizacyjnego PTTK w okresie IX kadencji”. W swym wystąpieniu zwrócił uwagę na potrzebę posiadania w naszej organizacji świadomej perspektywy rozwojowej, która daje orientację co do konieczności wielu działań towarzyszących oraz mobilizuje zainteresowany aktyw zarządów wojewódzkich i zarządów oddziałów PTTK do wzmoczenia wysiłku na rzecz wzrostu liczby członków i ogniw Towarzystwa. Zwrócił uwagę na związki pomiędzy liczbą członków, a działaniem organizacji w realizacji programu Towarzystwa. Omówił też problem rozwoju organizacyjnego PTTK, wskazując na aktualne czynniki wpływające na wzrost organizacji.

Przedłożone „Kierunki rozwoju organizacyjnego PTTK w okresie IX kadencji” zostały przyjęte.

„Informację o działalności gospodarczej, prowadzonej przez oddziały PTTK” złożył **Janusz Merski**, dyrektor Biura Organizacji Metodyki ORT biura ZG PTTK. Wskazał on na żywiołowy rozwój usług turystycznych, wynikający z polityki państwa oraz dużego zainteresowania uprawianiem turystyki przez społeczeństwo. Omówił też dynamiczny rozwój działalności BORT w ostatnich latach i szereg problemów wpływających na całokształt ich pracy.

Następny punkt posiedzenia („Informacja o stanie przewodnictwa turystycznego”) rozwinął **Tadeusz Stefański**, przewodniczący Komisji Przewodników Turystycznych ZG PTTK. Przedstawił on stan organizacyjny kadry przewodnickiej, realizację zadań zaplanowanych przez Komisję w

okresie kadencji oraz problemy nurtujące środowisko przewodników, liczące 13 590 członków.

Na posiedzeniu przyjęto uchwały: nr 7/IX/78 w sprawie zatwierdzenia składów osobowych komisji ZG PTTK na okres IX kadencji oraz nr 8/IX/78 w sprawie zmian w składach osobowych komisji ZG PTTK na okres IX kadencji, zatwierdzonych uchwałą nr 2/IX/77 z dnia 12 lipca 1977 r. i uchwałą nr 6 /IX/77 z dnia 12 listopada 1977 r.

19 czerwca 1978 r. odbyło się V posiedzenie Plenum ZG PTTK, któremu przewodniczył wiceprezes **Jerzy Przedziecki**.

Na wstępie minutą ciszy uczczono pamięć zmarłego **Kazimierza Swiderskiego**, wieloletniego działacza PTTK. Następnie po dyskusji przyjęto „Sprawozdanie z działalności Towarzystwa z 1977 r.” z zaleceniem uwzględnienia uwag i zgłoszonych uzupełnień.

Wprowadzenia do następnego punktu programu „Kulturotwórcze walory turystyki i krajoznawstwa” dokonał wiceprezes ZG PTTK **Tadeusz Rycerski**. Omówił on stan obecnego programu krajoznawczego oraz propozycje nowego, związanego z współtworzeniem kultury przez turystykę.

Po dyskusji postanowiono powołać odpowiedni zespół w celu szczegółowego opracowania tego krajoznawczego programu.

Na posiedzeniu przyjęto też „Informację o udziale PTTK w obchodzie ważnych rocznic politycznych 1978 r.” oraz podjęto uchwały: nr 9/IX/78 w sprawie zatwierdzenia budżetu zbiorczego PTTK na 1978 r., nr 10/IX/78 w sprawie zmian w składzie osobowym Komisji Akademickiej ZG PTTK oraz Komisji Turystyki Żeglarskiej ZG PTTK.

16 października 1978 r. odbyło się VI z kolei plenarne posiedzenie ZG PTTK. Obradom przewodniczył wiceprezes **Jerzy Przedziecki**.

Przed rozpoczęciem obrad minutą ciszy

uczczono pamięć zmarłego **Jerzego Nowaka**, wieloletniego działacza Towarzystwa. Następnie przyjęto materiały o stanie realizacji Uchwały IX Zjazdu, wniosków i postulatów zjazdowych za okres od Zjazdu do 30 czerwca 1978 r. Informację, przedstawioną przez **Mieczysława Sobkiewicza**, sekretarza ZG PTTK przyjęto po rzeczowej dyskusji. Przyjęto również „Wytyczne do działalności PTTK w 1979 r.”, do którego to tematu wprowadzenia dokonał sekretarz generalny **Jacek Węgrzynowicz**. Zwrócił on uwagę głównie na uroczystości związane z 35 rocznicą PRL i Międzynarodowym Rokiem Dziecka oraz na zadania przewidziane do realizacji w latach następnych.

Plenum zatwierdziło „Wytyczne” wraz ze zgłoszonymi uwagami, jako dokument kierunkowy oraz zaleciło opracowanie materiału, który określałby formy i sposoby realizacji zadań.

16 listopada 1978 r. odbyło się VII posiedzenie Plenum ZG PTTK, któremu przewodniczył prezes **Stanisław Lewandowski**.

Po otwarciu zebrania informację o przebiegu drugiego etapu kampanii „Polska naszych dni” złożył sekretarz ZG PTTK **Zdzisław Lysio**. Następnie skarbnik ZG **Henryk Kamiński** omówił sprawozdanie finansowe za rok 1977 z propozycją zatwierdzenia.

Plenum przyjęło przedłożone informacje wraz z uwagami Głównej Komisji Rewizyjnej i podjęło następujące uchwały: nr 11/IX/78 w sprawie przyjęcia zbiorczego sprawozdania finansowego ZG PTTK za 1977 r., nr 12/IX/78 w sprawie przyjęcia zbiorczego sprawozdania finansowego ZGT PTTK za 1977 r., nr 13/IX/78 w sprawie uznania opiekunów SKKT PTTK za kadre Towarzystwa, nr 14/IX/78 w sprawie zmian w składach osobowych komisji stałych ZG PTTK i nr 15/IX/78 w sprawie uzupełnienia składu tych komisji.

Opr. STANISŁAW STOLARCZYK

KRAJ WIELKIEGO BUDOWANIA

Trzeci etap czteroletniej kampanii programowej PTTK „Polska naszych dni” w 1978 r. przebiegał pod hasłem „Kraj wielkiego budowania”. Prowadzony był, podobnie jak w latach ubiegłych, przez Sztab Główny PND pod przewodnictwem wiceprezesa ZG PTTK **Tadeusza Rycerskiego** i komisarza Sztabu **Stanisława Korman**a.

Tematycznie trzeci etap PND obejmował przemiany i zjawiska towarzyszące ruchowi inwestycyjnemu w naszym kraju. Obejmował z jednej strony dokumentację celowych, zamierzonych zmian, jakie zachodzą w zakresie urbanizacji kraju, z drugiej zaś dokumentację nowo powstających wielkich, średnich, a nawet niewielkich, lecz o dużym lokalnym znaczeniu budowli Polski Ludowej.

Zadania wynikające z tematu „Kraj wielkiego budowania” — po szczegółowym omówieniu i opracowaniu, zarówno w skali imprez centralnych, jak i działania większości sztabów PND — realizowane były przez koła, kluby PTTK oraz indywidualnych turystów i krajoznawców. W sumie w trzecim etapie kampanii zakwalifikowanych zostało 2044 prace (ogółem po trzech latach kampanii suma prac wynosi 5157). Są to prace indywidualne i zbiorowe, o różnej objętości, formie i poziomie. Przeważają monografie i opracowania metodyczne, wystawy przeźro-

czy i fotogramów. Oto kilka przykładów prac nagrodzonych przez sztaby wojewódzkie PND: **Zygfryd Jankowski**, **Lucjan Strzyżewski** — *O herb dla gminy Wapno (Piła)*, **Krzysztof Kończewski** — *Wielkie inwestycje drogowe Pity w latach 1975—1976 (Piła)*, **Mariusz Szubert** — *Skomlin — mała gmina wielkiego budowania (Sieradz)*, **Eufemia Rękosiewicz** — *Płock — wielka budowa socjalizmu (Płock)*, **Janusz Nela** — *Stare i nowe inwestycje Lubska (Zielona Góra)*.

Niektóre z działań sztabów wojewódzkich PND nie zawsze kończyły się konkretnymi opracowaniami, ale popularyzowały problematykę akcji. Organizowano rajdy, zloty, spotkania, zwiedzanie zakładów przemysłowych, ogłaszano konkursy fotograficzne, konkursy rysunkowe dla dzieci i młodzieży — wszystkie pod hasłem „Kraj wielkiego budowania”.

Sztab Główny PND po dokonaniu analizy pracy sztabów wojewódzkich, ilości i jakości prac w bieżącym roku wyróżnił następujące sztaby: kielecki — 656 prac (nagroda 25 tys. zł), szczeciński — 247 prac (nagroda 15 tys. zł), bielsko-bialski — 165 prac (nagroda 10 tys. zł), rzeszowski — 138 prac (nagroda 10 tys. zł), wrocławski — 113 prac (nagroda 10 tys. zł).

Ponadto dyplomami ZG PTTK wyróżniono sztaby w: Olsztynie, Piotrkowie Trybunalskim, Tarnobrzegu i Zielonej Górze.

AKCJA „ZAMOŚĆ — WCZORAJ, DZIŚ, JUTRO”

W roku 1978 po raz piąty z kolei przeprowadzono akcję czynów społecznych PTTK „Zamość — wczoraj, dziś, jutro”. podjętą w 1974 r. z myślą o pomocy przy rewaloryzacji tego miasta.

Akcja rozpoczęła się 16 kwietnia. Przed staromiejski ratusz stawili się pierwsi uczestnicy: 31 osób reprezentujących osiedlowy Oddział PTTK Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, 32 osoby z Oddziału PTTK, działającego przy Zakładach Azotowych w Puławach. W trzy dni później przybyła 26-osobowa grupa reprezentująca Zarząd Oddziału PTTK w Międzyzdrojach, a następnie 25 osób z katowickiego Oddziału PTTK i 38 osób z Centrali Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”

z Warszawy. Po nich przybyli następni turyści z Łodzi, Szczecina, Warszawy — ze wszystkich zakątków kraju, których nie sposób tu wymienić.

Pracowano głównie przy odnawianiu renesansowych kamieniczek, odsłanianiu fortyfikacji Zamościa, pracach wykopaliskowych na Rynku Wielkim, przy odnawianiu Starej Bramy Lubelskiej, przy budowie campingu PTTK w Zamościu.

W dniu 3 maja odbyła się uroczystość przekazania na ręce prezydenta miasta drugiej części dokumentacji fotograficznej, wykonanej społecznie przez członków Koła PTTK, pracowników Warszawskiego Przedsiębiorstwa Geodezyjnego. Wartość jej wyceniono na ok. 500 tys. zł.

Petetekowcy w trakcie prac społecznych w Zamościu (fot. Stanisław M. Orłowski)

Symbol Zamościa — renesansowy ratusz w trakcie konserwacji (fot. Stanisław Stolarczyk)

W czerwcu, podobnie jak w latach ubiegłych, rozpoczęła się centralna akcja szkoleniowa młodzieżowych organizatorów turystyki „Roztocze — 78”. Prowadzona była wspólnie z Kuratorium Oświaty i Wychowania oraz Komendą Chorągwi ZHP w Zamościu. Jej uczestnicy, wędrując po Roztoczu i zdobywając punkty na odznaki turystyki kwalifikowanej oraz regionalnej odznaki „Miłośnik Roztocza”, pracowali społecznie jeden dzień w Zamościu.

W tym też roku za czterokrotny udział

w akcji 33 osoby otrzymały srebrny znaczek „Budowniczy Zamościa”, ufundowany przez Urząd Miasta.

Ogółem (do dnia 5 listopada) pracowało 3062 osoby, które przepracowały 18 269 godzin.

Od początku akcji do chwili obecnej w latach 1974—78 uczestniczyły 14 653 osoby, przepracowując w sumie 79 409 godzin.

Opr. STANISŁAW STOLARCZYK

PTTK W 35-LECIE LUDOWEGO WOJSKA POLSKIEGO

Rok bieżący, rok 35-lecia powstania ludowego Wojska Polskiego PTTK uczciło ogólnopolską akcją programową, przebiegającą pod hasłem „Szlakami Chwały Oręża Polskiego”.

Koła, kluby, oddziały i komisje społeczne PTTK zorganizowały wiele imprez turystycznych, spotkań z kombatantami II wojny światowej, sesji popularnonaukowych oraz wieczornic krajoznawczych. Łącznie wszystkie ogniwa PTTK przeprowadziły ponad 5000 najróżniejszych imprez turystyczno-krajoznawczych, w których uczestniczyło około pół miliona turystów. W wielu spotkaniach z turystami, w tym głównie z młodzieżą, wzięło udział przeszło 800 kombatantów, dzieląc się z uczestnikami imprez swoimi przeżyciami z okresu walk. Około 2000 przewodników PTTK oprowadzało także wycieczki do miejsc pamięci narodowej oraz miejsc walk wyzwoleniczych, a odznakę „Szlakami Oręża Polskiego” w tym roku zdobyło aż 16 000 turystów.

Z okazji 35-lecia ludowego Wojska Polskiego Zakład Wydawniczo-Propagandowy PTTK na zlecenie ZG PTTK wydał też informator krajoznawczy o Przyczółku Warecko-Magnuszewskim. Jego nakład (20 000 egzemplarzy), nieodpłatnie prze-

kazany został turystom w okręgach wojskowych oraz rodzajach sił zbrojnych.

Efektom końcowym obchodów rocznicy ludowego Wojska Polskiego przez nasze Towarzystwo było spotkanie aktywu turystycznego oraz podsumowanie akcji „Szlakami Chwały Oręża Polskiego”, które odbyło się 14 listopada w gmachu ZG PTTK.

Na uroczystość przybyli: gen. bryg. **Albin Żyto**, zastępca szefa Głównego Zarządu Politycznego Wojska Polskiego, **Leszek Bednarski**, zastępca przewodniczącego Głównego Komitetu Turystyki, **Wacław Zygmunt** z Wydziału Organizacji Społecznych, Sportu i Turystyki KC PZPR, **Jerzy Przeddziecki**, wiceprezes ZG PTTK, ppłk dr **Marek Szczepkowski**, przewodniczący Komisji Współpracy z Wojskiem Polskim ZG PTTK oraz kierownictwo biura ZG PTTK i zaproszeni goście.

W czasie spotkania przedstawiono efekty udziału PTTK w obchodach 35-lecia ludowego Wojska Polskiego oraz zasłużonym działaczom naszego Towarzystwa i aktywistom turystycznym, działającym w środowisku wojskowym, nadano wysokie odznaczenia Ministerstwa Obrony Narodowej i PTTK.

Medalami Ministra Obrony Narodowej „Za Zasługi dla Obronności Kraju” ude-

Medale „Za Zasługi dla Obronności Kraju” z rąk gen. bryg. Albina Żyto (drugi z lewej) otrzymują: Tadeusz Rycerski — wiceprezes ZG PTTK, Andrzej Gordon — wiceprezes ZG PTTK oraz Piotr Berłowski — kierownik Działu Pracy Środowiskowej ZG PTTK (fot. Stanisław Stolarczyk)

korowani zostali: w stopniu złotym — **Tadeusz Rycerski**, wiceprezes ZG PTTK, w stopniu srebrnym **Andrzej Gordon**, wiceprezes ZG PTTK, **Władysław Trybus**, przewodniczący Komisji Młodzieżowej ZG PTTK, **Piotr Berłowski**, kierownik Działu Pracy Środowiskowej ZG PTTK oraz w stopniu brązowym: **Krystyna Siliniewicz**, kierownik Działu Turystyki Kwalifikowanej ZG PTTK, **Marck Dąbrowski**, przewodniczący Komisji Kolarskiej ZG PTTK, **Tadeusz Stefański**, przewodniczący Komisji Przewodniczej ZG PTTK, **Henryk Tomkiewicz**, przewodniczący Komisji Turystyki Pieszkiej ZG PTTK oraz **Janusz Biranowski** sekretarz ZW PTTK w Szczecinie.

Leszek Bednarski, zastępca przewodniczącego GKT wręczył złote odznaki „Zasłużonego Działacza Turystyki” płk **Jerzemu Łucznikowi**, prezesowi Oddziału PTTK przy Domu Wojska Polskiego oraz ppłk dr **Markowi Szczepkowskiemu**, przewodniczącemu Komisji Współpracy z Wojskiem Polskim ZG PTTK.

Z rąk wiceprezesa ZG PTTK **Jerzego Przedzieckiego** 10 osób otrzymało Medale PTTK „Za pomoc i współpracę”, 1 osoba Dyplom Honorowy PTTK „Za pomoc i współpracę” oraz — Złote i Srebrne Honorowe Odznaki PTTK, i złote odznaki „Zasłużony w Pracy PTTK wśród Młodzieży”.

Opr. **MIECZYŚLAW SOBKIEWICZ**

SEJMIKI PRZEDKONGRESOWE

Trzeci Kongres w Płocku poprzedziły liczne narady, seminaria i sejmiki, w których uczestniczyli przedstawiciele wyższych uczelni, związków zawodowych, szkół, instytucji i organizacji społecznych zainteresowanych rozwojem turystyki i krajoznawstwa wspólnie z działaczami PTTK. Oto kalendarium tych krajoznawczych narad w 1978 r.

„Kultura ludowa w krajoznawstwie polskim” — to temat sejmiku, jaki odbył się w dniach 7—8 października 1978 r. w Toruniu. Organizatorami jego były: Muzeum Etnograficzne w Toruniu i Komisja Krajoznawcza tamtejszego ZW PTTK. Wygłoszono następujące referaty: *Kultura ludowa Ziemi Chełmińskiej i możliwości jej prezentacji* (dr **Roman Tubaj**), *Wkład krajoznawców w badania kultury ludowej* (mgr **Halina Barańczak**), *Etnograficzne zainteresowania krajoznawców w muzeach PTTK* (mgr **Bronisław Cmeła**), *Miejsce kultury ludowej w kształtowaniu wiedzy o kraju* (dr **Ewa Karwicka**) oraz *Możliwości wykorzystania elementów kultury ludowej we współczesnej turystyce* (mgr **Zygmunt Kwiatkowski**).

„Zbieractwo i kolekcjonerstwo — źródła i znaczenie dla krajoznawstwa” — to tytuł Ogólnopolskiej Sesji Krajoznawczej, która odbyła się w dniach 20—22 października 1978 r. w Lublinie. Organizatorami jej były: Komisja Krajoznawcza i Regionalna Pracownia Krajoznawcza ZW PTTK w Lublinie, Muzeum Okręgowe, Lubelski Dom Kultury oraz Lubelski Klub Kolekcjonerów PTTK „Chomik”.

Na sesji dyskutowano na tematy przedstawione w referatach: *Kolekcjonerstwo prywatne, zarys historyczny, znaczenie dla krajoznawstwa* (mgr **Zygmunt Nasalski**), *Rola zbiorów turystycznych w rozwoju krajoznawstwa* (arch. **Marek Wyszkowski**), *Rola trofeów turystycznych w kształtowaniu kultury plastycznej społeczeństwa* (mgr **Tadeusz Chmielewski**), *Kolekcjo-*

nerstwo w PTTK (mgr **Tadeusz Sobieszek** i mgr **Adam Czarnowski**) oraz *Księgozbiór krajoznawczy* (mgr **Henryk Gawarecki**).

Sesji krajoznawczej towarzyszyły też liczne wystawy kolekcjonerów PTTK oraz giełda trofeów turystycznych.

II sejmik instruktorów krajoznawstwa i aktywu krajoznawczego odbył się w dniach 21—22 października 1978 r., a organizatorem jego była Komisja Krajoznawcza ZW PTTK w Bielsku-Białej. Sejmik poświęcony był dyskusji nad działalnością krajoznawczą w województwie.

I Regionalny Sejmik Krajoznawczy pt. „Formy pracy krajoznawczej z młodzieżą szkolną” odbył się w dniach 4—5 listopada 1978 r. w Płocku. Organizatorami były: ZW PTTK oraz Kuratorium Oświaty i Wychowania w Płocku. Na program sejmiku złożyły się następujące referaty: *Krajoznawstwo i turystyka w zreformowanej szkole* (doc. dr hab. **Kazimierz Deneck**), *Formy pracy krajoznawczej z młodzieżą szkolną* (mgr **Jerzy Stępiak**), *Współpraca ZHP ze szkołami w dziedzinie szkolnego ruchu turystyczno-krajoznawczego* (**Marian Choczyński**) oraz *Zasady finansowania turystyki szkolnej* (**Teresa Kolbicz**).

„Rola przewodników turystycznych w edukacji krajoznawczej społeczeństwa” — to tytuł II Krajoznawczego Sympozjum Przewodnickiego, które odbyło się 11 listopada 1978 r. w Krakowie. Jego organizatorami były: Krakowski Oddział PTTK oraz Instytut Organizacji i Obsługi Ruchu Turystycznego AWF w Krakowie. Zapoznano się tu z następującymi referatami: *Cechy osobowości przewodnika krajoznawczej przewodnika turystycznego* (doc. dr hab. **Roman Peretiatkiewicz**), *Kształcenie przewodników w świetle ich roli społecznej* (doc. dr hab. **Teofila Ja-**

rowiecka), *Skuteczność przekazu przewodnickiego i percepcja walorów krajoznawczych w wybranych grupach turystów* (dr **Zygmunt Kruczek**), *Rola przewodników w kształtowaniu postaw turystów* (dr **Tyburcjusz Tyblewski**), *Metody i formy pracy przewodników warunkujące skuteczną percepcję walorów krajoznawczych* (mgr **Zbigniew Kresiek**), *Krajoznawstwo w nowym systemie nauczania* (**Maria Krejner**), *Formy współpracy przewodników z turystami, szkołami i biurami turystycznymi* (mgr **Magdalena Ziembra**).

Regionalny Sejmik Krajoznawczy pt. „Krajoznawcza praca z młodzieżą” zorganizowany został w dniu 12 listopada 1978 r. w Olsztynie, przez Komisję Krajoznawczą ZW PTTK i Regionalną Pracownię Krajoznawczą, Kuratorium Oświaty i Wychowania, WKFiT, Wyższą Szkołę Pedagogiczną, WOIT, Instytut Kształcenia Nauczycieli i Badań Oświatowych w Olsztynie.

Dyskusja na sejmiku dotyczyła dwóch zagadnień: *Wykorzystanie metod krajoznawczych przy realizacji różnych przedmiotów nauczania* dr **Janina Sempioł**, oraz *Rola informacji turystycznej w krzewieniu krajoznawstwa* (mgr **Henryk Zieliński**).

Symposium Przyrodniczo-Krajoznawcze odbyło się w dniach 18—19 listopada w DarłóWKu. Zorganizowane zostało przez ZW PTTK, Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody, Wojewódzki Inspektorat SOP w Koszalinie i Oddział PTTK w DarłóWKu. Na program sympozjum złożyło się kilka prelekcji oraz pokazów przeźroczycy i fotografów dotyczących przyrody z obszaru naszego wybrzeża.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Naukowcy krajoznawstwu” zorganizowana została w dniach 18—19 listopada 1978 r. we Wrocławiu przez Komisję Krajoznawczą i Regionalną Pracownię Krajoznawczą ZW PTTK we Wrocławiu. Na konferencji wygłoszono następujące referaty: *Związki krajoznawstwa z nauką* (doc. dr **Jerzy Szukalski**), *Problemy naukowe krajoznawstwa i wokół krajoznawstwa* (doc. dr hab. **Julian Janczak**) oraz *Naukowy dorobek dolnośląskiego krajoznawstwa* (mgr **Krzysztof R. Mazurski**).

Wojewódzka Konferencja Krajoznawcza zorganizowana została 19 listopada 1978 r. przez Komisję Krajoznawczą ZW PTTK w Radomiu. Poświęcona była treściom krajoznawczym w imprezach turystyki kwalifikowanej oraz krajoznawstwu jako inspiracji twórczości literackiej.

Ogólnopolska Konferencja pt. „Dorobek wydawniczy w dziedzinie krajoznawstwa, potrzeby i perspektywy” zorganizowana została w dniach 24—26 listopada 1978 r. przez ZW PTTK w Poznaniu. W czasie seminarium wygłoszono następujące referaty: *Dorobek wydawniczy w dziedzinie krajoznawstwa na terenie Wielkopolski, potrzeby i perspektywy* (mgr **Bogdan Zgodziński**), *Nowoczesny przewodnik i folder krajoznawczo-turystyczny* (dr **Włodzimierz Łęcki** i mgr inż. **Piotr Maluśkiewicz**), *Ocena merytoryczna wielkopolskich wydawnictw turystycznych pod kątem przewodnickim i przyrodniczym* (mgr **Stefan Anioła**), *O dalszy ciąg optymalizacji wydawnictw służących krajoznawstwu* (doc. dr hab. **Kazimierz Denek**), *O nową treść i formę przewodników i folderów turystyczno-krajoznawczych* (prof. dr **Tadeusz Bartkowski**), *Odzwierciedlenie waliki i martyrologii narodu polskiego z lat 1939—45 w przewodnikach turystyczno-krajoznawczych* (dr **Ludwik Gomolec**), *Problematyka etnograficzna w krajoznawstwie* (doc. dr hab. **Walerian Sobisiak**), *Przewodnik nowoczesny — Problemy i refleksje* (mgr **Krzysztof R. Mazurski**) i *Ocena merytoryczna dorobku wydawniczego w zakresie turystycznych map i planów* (doc. dr hab. **Stefan Żynda**).

„Społeczno-wychowawcza i zdrowotna rola turystyki górskiej” — to tytuł sympozjum zorganizowanego przez Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej i Narciarskiej oraz Komisję Turystyki Górskiej ZG PTTK w Krakowie w dniu 2 grudnia 1978 r. w Krakowie. W programie sympozjum znalazło się kilka bardzo ciekawych referatów, w tym m.in.: „*Turystyka górska jako czynnik socjalizacji*”, „*Motywy uprawiania turystyki górskiej*”,

„*Turystyka górska jako element procesu wychowania*”, „*Zdrowotna rola turystyki górskiej*”, „*Badania nad turystyką górską młodzieży w aspekcie wychowawczym*”.

Dorobek sejmików, seminariów i zło-tów krajoznawczych opublikowany został w formie serii wydawniczej, jako materiał do dyskusji przed Kongresem Krajoznawczym.

Opr. STANISŁAW STOLARCZYK

Z ŻYCIA PTTK

Nowe oddziały PTTK. W 1978 r. decyzją Prezydium Zarządu Głównego PTTK powołano 20 oddziałów PTTK. Są to: terenowy Oddział PTTK w Międzyrzeczu Podlaskim, woj. białkopodlaskie, akademicki Oddział PTTK w Gdańsku, zakładowy Oddział PTTK przy Zakładach Porcelany Stołowej „Łubiana” w Łubianie, woj. gdańskie, terenowy Oddział PTTK w Dobiegniewie, woj. gorzowskie, wojskowy Oddział PTTK w Jeleniej Górze, zakładowy Oddział PTTK przy Oddziale Okręgowym PBP „Orbis” w Katowicach, terenowy Oddział PTTK w Kaliszu Pomorskim i terenowy Oddział PTTK w Białym Borze, woj. koszalińskie, terenowy Oddział PTTK w Ciechanowcu, woj. łomżyńskie, zakładowy Oddział PTTK przy Przedsiębiorstwie Transportowo-Sprzętowym „Transbud” w Opolu, zakładowy Oddział PTTK przy Zakładach Cementowo-Wapienniczych „Góra-żdze” w Chorzeli, woj. opolskie, zakładowy Oddział PTTK „Walter” przy Zakładach „Predom-Łucznik” w Radomiu, wojskowy Oddział PTTK w Szczecinie, zakładowy Oddział PTTK przy Zakładach Ceramiki Stołowej w Ćmielowie, woj. tarnowskie, zakładowy Oddział PTTK przy KW PZPR w Wałbrzychu, miejsko-gminny Oddział PTTK w Ziębicach i zakładowy Oddział PTTK przy Zakładach Przemysłu Bawełnianego „Bielbaw” w Bielawie, woj. wał-

brzyskie, uczelniany Uniwersytecki Oddział PTTK w Warszawie, środowiskowy Oddział PTTK przy Spółdzielni Mieszkaniowej we Wrocławiu, międzyzakładowy Oddział PTTK „Budowlani” we Wrocławiu, środowiskowy wojskowy Oddział PTTK w Zielonej Górze.

Nagrody „Autostopu”. Tradycyjnie, jak co roku, Społeczny Komitet „Autostop” dokonał podziału nagród za akcję „Autostop 1978”. Spośród 4208 kierowców, którzy nadesłali kupony kilometrowe, wyłowiono rekordzistów. W grupie samochodów ciężarowych zwyciężył **Roman Budek** z Krakowa, który przysłał 1367 kuponów na łączną ilość kilometrów 62 075 (nagroda 15 tys. zł). W grupie samochodów półciężarowych — **Tomasz Luczek** z Oleśnicy (nagroda 6 tys. zł) natomiast w kategorii samochodów osobowych pierwsze miejsce zajął **Józef Piwowarczyk** z Raszyna koło Warszawy (nagroda 3 tys. zł).

W sumie nagrody bez losowania otrzymało 40 kierowców, tzn. ci, którzy przewieźli najwięcej autostopowiczów. 131 kierowców otrzymało nagrody za „wytrwałość”, czyli za nieprzerwany udział w akcji od 1975 r., wśród nich ci, którzy przysłali kupony kilometrowe, ale nie mieli szczęścia w ciągu czterech lat wylosować żadnej

nagrody. 220 kierowców natomiast otrzymało nagrody w wyniku losowania.

Łączna liczba nagród wyniosła 391 na sumę prawie 400 tys. złotych.

Nagrody za najlepsze wydawnictwa studenckie o charakterze turystycznym rozlosowano 15 grudnia 1978 r. Przyznano je w czterech grupach tematycznych; w pierwszej — monografie krajoznawcze, przewodniki i informatory turystyczne; w drugiej — monografie historyczne i opracowania kronikarskie dotyczące turystyki studenckiej; w trzeciej — opracowania i przewodniki na temat turystyki zagranicznej oraz w czwartej — śpiewniki. Jury konkursu, po zapoznaniu się z wartością 18 nadesłanych opracowań, przyznało szereg nagród i wyróżnień.

W pierwszej grupie nagrodzono Studenckie Koło Przewodników Beskidzkich z Warszawy za wydanie informatora rajdowego *Magury 78*, w drugiej — zbiorową nagrodę przyznano Krakowskiemu Studenckiemu Kołu Przewodników Górskich za opracowanie bardzo cennej pozycji krajoznawczej *Powstanie pod wodzą Kostki Napierskiego na tle ruchów chłopskich na Podhalu* pióra **Grażyny Królikiewicz**.

W następnej grupie tematycznej nagrodę otrzymało Studenckie Koło Przewodników Świętokrzyskich z Warszawy za wydanie drukiem pierwszego i niezwykle cennego przewodnika turystycznego *Rodopy*.

W czwartej grupie nagrodzono śpiewnik *Hej góry, góry* — Studenckiego Koła Przewodników Beskidzkich z Warszawy.

Ponadto wyróżniono: Uczelniany Klub Górski „Trawers” z Poznania za opracowanie śpiewnika *100 piosenek turystycznych* i Krakowski Jacht-Klub SZSP-PTTK, działający przy Politechnice w Krakowie za wydanie śpiewnika żeglarskiego *Amigo*. Za niezwykle cenne i atrakcyjne opracowanie informatora rajdowego *Magury 78* nagrodę specjalną przyznano jego autorowi **Andrzejowi Wielochowi**, natomiast za całokształt działalności wydawniczej nagrodzono Studenckie

Koło Przewodników Beskidzkich z Warszawy.

Nagrody za twórczość popularyzującą tradycje polskiego ruchu turystyczno-krajoznawczego przyznano werdyktem Komisji Historii i Tradycji ZG PTTK. Nagroda II stopnia przypadła **Józefowi Nyce** za całokształt twórczości autorskiej i wydawniczej ze szczególnym uwzględnieniem przewodnika *Tatry Polskie*.

Nagrodą III stopnia wyróżniono **Edmunda Sobkiewicza** za popularyzację działalności krajoznawczej na Ziemi Kaliskiej oraz publikację pt. *70 lat ruchu turystyczno-krajoznawczego na ziemiach województwa kaliskiego*.

Przyznano także trzy równorzędne nagrody zespołowe: redakcji wydawnictw turystycznych i zespołowi kartografii Wydawnictwa „Sport i Turystyka”, redakcji biuletynu krajoznawczego PTTK „Jantarowe Szlaki”, redakcji miesięcznika krajoznawczo-turystycznego Ministerstwa Oświaty i Wychowania „Poznaj swój kraj”.

Odnaczenia państwowe dla działaczy i pracowników PTTK. Z okazji 34 rocznicy Odrodzenia Polski Ludowej w dniu 8 sierpnia wieloletnim działaczom społecznym oraz pracownikom naszego Towarzystwa, w uznaniu ich pracy zawodowej i społecznej w dziedzinie upowszechniania turystyki i krajoznawstwa, wręczono, nadane przez Radę Państwa, wysokie odznaczenia państwowe.

Na akt dekoracji, do „Sali Portretowej”, oprócz licznie zgromadzonych działaczy PTTK, przybyli przedstawiciele naczelnych władz turystycznych i instytucji zaprzyjaźnionych, w tym: przedstawiciel Wydziału Organizacji Społecznych, Sportu i Turystyki Komitetu Centralnego PZPR — **Maciej Matyjaszczyk**, zastępca przewodniczącego GKT — **Leszek Bednarski**, prezes ZG PTTK — **Stanisław Lewandowski**, przedstawiciel GZP WP — **plk dr Marek Szczepkowski**, przedstawiciel Związkowej Rady Kultury Fizycznej i Turystyki CRZZ

— **Janusz Rudawski**, wicedyrektor Departamentu Kultury Fizycznej, Turystyki i Zdrowia Ministerstwa Oświaty i Wychowania — **Henryk Moroz**, prezes Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK — **Mieczysław Domagała**, prezes Głównego Sądu Koleżeńckiego PTTK — **Tadeusz Dorawski**, członkowie Prezydium ZG PTTK oraz kierownictwo biura ZG PTTK.

Uroczystego wręczenia odznaczeń dokonał **Maciej Matyjaszczyk**, który udekorował Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski: **Wiliama Beyera** — wieloletniego radcę prawnego ZG PTTK, działacza komisji statutowych ZG PTTK; **Józefa Boguszewskiego** — działacza stołecznego ZW PTTK, członka Kapituły Odznaczeń ZG PTTK, członka Sztabu Głównego Służby Kultury Szlaku; **Witolda Budzińskiego** — wieloletniego prezesa ZW PTTK w Szczecinie, pioniera ruchu turystycznego na Ziemiach Zachodnich, członka władz ZG PTTK; **Aleksandra Główkę** — wiceprezesa ZW PTTK w Łodzi, współzałożyciela wielu jednostek organizacyjnych PTTK na terenie województwa; **Eugenię Kaleniewicz** — założycielkę i wieloletnią działaczkę Oddziału PTTK w Warcie, inicjatorkę utworzenia Izby Reymontowskiej w Małkowie i upamiętnienia miejsc pobytu wybitnych Polaków, którzy związani byli z Ziemią Sieradzką; **Wiesława Krakowieckiego** — wieloletniego działacza społecznego, członka dawnego tajnego młodzieżowego koła krajoznawczego PTK, od 1960 r. prezesa Koła PTTK rencistów i emerytów w Częstochowie, współtwórcę pomnika Stanisława Staszica, wzniesionego czynnem społecznym przez to Koło; **Wacława Kwaśniewskiego** — wieloletniego członka władz ZG PTTK, wiceprezesa GKR PTTK, **Władysława Manduka** — przez wiele kadencji prezesa ZW PTTK w Łodzi, organizatora wielu oddziałów PTTK w kraju; **Andrzeja Piwońskiego** — dyrektora biura Autostop, od 1953 r. aktywnego społecznika i pracownika ZG PTTK oraz **Mariana Pruskiego** — działacza w zakresie przewodnictwa turystycznego, kierownika Działu Przewodnictwa Turystycznego ZG PTTK.

Ponadto piętnaście osób odznaczonych zostało Złotym Krzyżem Zasługi, piętnaście — Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz trzydzieści dziewięć — Brązowym Krzyżem Zasługi.

Radzieckie odznaczenia przyznano działaczom PTTK w dniu 20 grudnia na spotkaniu grupy aktywistów turystycznych z całego kraju reprezentujących Centralną Radę Związków Zawodowych i Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze z kierownictwem Centralnej Rady do spraw Turystyki i Wycieczek przy Radzieckiej Wszechni Zawodowej Centralnej Radzie Związków Zawodowych (WCSPS).

Na uroczystość, która odbyła się w Ambasadzie ZSRR, przybyła delegacja radziecka w składzie: sekretarz WCSPS — **Włodzimierz Bogatиков**, przewodniczący Centralnej Rady do spraw Turystyki i Wycieczek — **Aleksy Abukow** oraz członek kierownictwa tej Rady — **Iwan Trubicyn**. Obecny też był ambasador ZSRR — **Borys Aristow**.

Ze strony naszego Towarzystwa w spotkaniu uczestniczyli: członkowie Prezydium ZG PTTK i kierownictwo biura ZG PTTK z prezesem Stanisławem Lewandowskim na czele.

W czasie uroczystości 41 działaczy turystycznych udekorowano wysokimi odznaczeniami oraz wręczono dyplomy nadane przez Centralną Radę do spraw Turystyki i Wycieczek WCSPS. Wyróżnienia te przyznano polskim działaczom turystycznym w uznaniu zasług dla rozwoju współpracy turystycznej między ZSRR i naszym krajem.

Spotkanie kierownictw OHP, FSZ, MP i ZG PTTK z aktywnym turystycznym obu organizacji odbyło się w dniu 21 grudnia w siedzibie ZG PTTK. Na uroczystości, na którą przybyli: **Bronisław Barcicki**, I zastępca komendanta głównego OHP FSZMP, **Zbigniew Tomala**, kierownik Wydziału Hufców Stacjonarnych i Dochodzących KG OHP, **Ryszard Denko**, zastępca kierownika Wydziału Hufców Stacjonar-

nych KG OHP, **Zbigniew Sempach**, starszy inspektor KG OHP — reprezentujący kierownictwo Komendy Głównej OHP, junacy — działacze PTTK oraz kierownictwo ZG PTTK podsumowano pięciolecie współdziałania, nakreślono dalsze plany oraz najbardziej zasłużonym dla rozwoju ruchu turystyczno-krajoznawczego w OHP przyznano Honorowe Odznaki PTTK i OHP.

Obecnie w stacjonarnych hufcach pracy działa 149 kół PTTK, a liczba junaków będących członkami naszego Towarzystwa wynosi 897 osób, czyli prawie co szósta junaczka lub junak należą do PTTK. Zważywszy na fakt, że turystyka w hufcach jest działalnością marginalną, gdyż młodzież uczy się, zdobywa zawód, pracuje i odbywa zasadniczą służbę wojskową — liczby te są wysokie.

Liczba organizowanych wspólnie imprez turystycznych jest również imponująca, gdyż tylko w roku szkolnym 1977/78 przeprowadzono ich łącznie aż 966.

Junacy — członkowie kół PTTK włączyli się także do ogólnopolskiej akcji czynów społecznych związanych z rewaloryzacją Zamościa. Rokrocznie kilkusetosobowa grupa junaków z hufców sezonowych pracuje przy konserwacji zabytkowych kamieniczek na Rynku Wielkim. W zamian PTTK organizuje spotkania, dyskusje oraz odczyty zapoznające słuchaczy z pięknem ziemi zamojskiej. Ważnym momentem tej współpracy jest fakt wynajmowania bazy noclegowo-żywieniowej OHP na potrzeby indywidualnych turystów PTTK.

W czasie trwania akcji „Lato” junacy z OHP zatrudniani są także w wielu obiektach PTTK: domach wycieczkowych, campingach, schroniskach. Pracują tam w charakterze pomocy kuchennych, przy remontach i bieżącej eksploatacji obiektów.

Spotkanie kierownictw Zarządu Centralnego Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego i Zarządu Głównego PTTK odbyło się w kwietniu 1978 r. W spotkaniu wzięli udział działacze obydwu organizacji. PTTK reprezentował wiceprezes ZG — **Tadeusz Rycerski**.

CZSBM — wiceprzewodniczącą Zarządu **Stanisław Woźniak**. Poświęcone ono było omówieniu kierunków współdziałania CZSBM i PTTK w latach 1978—1980.

W osiedlach mieszkaniowych działa obecnie 255 kół i klubów PTTK oraz 6 oddziałów: w Warszawie na Żoliborzu przy WSM, w Poznaniu przy „Osiedlu Młodych”, w Lublinie przy LSM, w Gdańsku przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Zaspa” i „Przymorze”, w Białymstoku przy SM „Zachęta”. Zrzeszają one ponad 10 tysięcy członków Towarzystwa. Organizują rokrocznie wiele imprez turystyczno-krajoznawczych, głównie dla dzieci i ludzi starszych.

Współpraca CZSBM i PTTK w przyszłości ma doprowadzić do tego, by w każdej spółdzielni mieszkaniowej działało koło, klub lub oddział PTTK.

II Ogólnopolska Gięda Trofeów Turystycznych zorganizowana została w dniach 22—23 kwietnia przez Klub Kolekcjonerów „Chomik”, działający przy Oddziale Rzemieślniczym PTTK w Lublinie.

Gięda, która przyciągnęła turystów-kolekcjonerów z całej Polski, miała charakter konkursu dla projektantów, wykonawców i kolekcjonerów. Prezentowano wszystkie rodzaje trofeów turystycznych, jak plakaty, medale, znaczki, plakietki itp. Wystawcy udzielali też informacji o swoich zbiorach oraz dzielili się swoimi doświadczeniami.

„Na szlaku 1978” — to hasło konkursu fotograficznego ogłoszonego przez Komisję Fotografii Krajoznawczej ZG PTTK.

Z nadesłanych kilkudziesięciu prac jury nagrodziło, **Jana Hajduczka** (I miejsce), **Edwarda Kołodziejczyka** i **Krzysztofa Krukowskiego** (równorzędne II miejsce). Dwa równorzędne wyróżnienia przypadły: **Kazimierzowi Filipiakowi** i **Andrzejowi Zygmontowiczowi**.

Medal „Za pomoc i współpracę z PTTK” przyznano redakcji „Granic” — pisma

Wojsk Ochrony Pogranicza zajmującego się od kilku lat m.in. popularyzowaniem turystyki i krajoznawstwa wśród żołnierzy WOP i ich rodzin.

W maju br. na spotkaniu przedstawicieli pisma, na czele którego stoi Zdzisław Banasiak, z ZG PTTK, reprezentowanym przez wiceprezesa Andrzeja Gordona, omówiono dalszą współpracę i możliwości popularyzowania idei turystyki oraz piękna ojczystego kraju w służbie WOP.

I Ogólnopolski Turniej Oddziałów Zakładowych PTTK odbył się w Chotowej koło Dębicy. Zorganizowany został przez ZG PTTK, Związkową Radę Kultury Fizycznej i Turystyki CRZZ oraz Oddział Zakładowy PTTK przy Wytwórni Urządzeń Chłodniczych w Dębicy. Na program turnieju składały się: zawody na orientację, kajakowy i kolarski tor przeszkód, konkursy: krajoznawczy, sprawnościowy w posługiwaniu się sprzętem turystycznym i ze znajomości zasad udzielania pierwszej pomocy.

W ogólnej klasyfikacji turnieju uplasowały się w kolejności: I — Oddział PTTK przy Węzle PKP — Lublin, II — Oddział PTTK przy Wytwórni Urządzeń Chłodniczych w Dębicy, III — Oddział PTTK przy Elektrowni „Dolna Odra” — Nowe Czarnowo k. Gryfina, IV — Oddział PTTK przy Wojewódzkim Przedsiębiorstwie Handlu Wewnętrznego — Bydgoszcz, V — Oddział PTTK przy Fabryce Samochodów Osobowych „Żerań” — Warszawa, VI — Oddział PTTK przy Zakładach Azotowych w Tarnowie. Oddziały te otrzymały nagrody pieniężne na zakup sprzętu turystycznego.

Wielki Turniej Rycerski odbył się w dniach 22—23 lipca w golubskim zamku. Według zasad i reguł średniowiecznych 97 rycerzy z całej Polski stanęło w szranki do rzutu włócznią z galopującego konia, ataku kopią na pierścień w galopie oraz zbierania obręczy z ziemi, również w pełnym galopie.

Podobnie jak w ubiegłym roku, zwyciężyła chorągiew z Nowych Jankowic, zdobywając po raz drugi „Sztandar Bojowy Zamku Golubskiego”. Drugie miejsce zajął Klub Jeździecki z PGR Podągi, a trzecie — gospodarze imprezy, Golubski Klub Jeździecki PTTK. Indywidualnie pierwsze miejsce i „Wielki Miecz Zamku Golubskiego”, będący kopią słynnego „Szczerbca”, zdobył **Tomasz Zaborski** z Nowych Jankowic, drugie miejsce i „Mały Miecz Zamku Golubskiego” — **Jerzy Kwiatkowski** z tego samego klubu, natomiast historyczne strzemiona **Roman Rędzisz** z Podągi.

Za niespotykaną już dziś umiejętność „ciąćcia łóz”, nagrodę zwaną „Pierścieniem Kmicica”, otrzymał **Maciej Skowron** z Warszawy. Główna nagroda jeździecka turnieju „Szabla Zamku Golubskiego” przypadła najlepszemu jeźdźcowi **Grzegorzowi Olszewskiemu** z Nowej Wioski.

VI Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Turystyczno-Krajoznawczy odbył się w Dęblinie, na terenie Wyższej Oficerskiej Szkoły Wojsk Lotniczych.

Po trzydniowych zmaganiach i ogłoszeniu wyników, w tegoroczne wakacje na wycieczkę zagraniczną wyjechało sześć zespołów, które zdobyły największą ilość punktów w klasyfikacji ogólnej. Są to w kolejności ekipy reprezentujące: 1. SKKT-PTTK przy III Liceum Ogólnokształcącym w Gdańsku-Wrzeszczu, opiekunka — mgr **Teresa Urbańska**, 2. SKKT-PTTK przy Zespole Szkół Zawodowych nr 2 w Koszalinie, opiekun — mgr **Grzegorz Gieryszewski**, 3. SKKT-PTTK przy Zespole Szkół Elektryczno-Mechanicznych w Legnicy, opiekun — mgr **Leszek Chojniak**, 4. SKKT-PTTK przy VIII Liceum Ogólnokształcącym w Łodzi, opiekun — mgr **Wacław Krawczyk**, 5. SKKT-PTTK przy Technikum Kolejowym w Warszawie, opiekunka — mgr **Maria Pilich**, 6. SKKT PTTK przy Liceum Ogólnokształcącym w Szamotułach, opiekunka — mgr **Irena Fludrowa**.

II etap konkursu „O tytuł przodującego koła, klubu PTTK w spółdzielczych osiedlach mieszkaniowych”, ogłoszonego przez ZG PTTK i Zarząd Centralnego Związku Spółdzielni Budownictwa Mieszkaniowego, dobiegł końca.

Komisja Pracy PTTK w Osiedlach Mieszkaniowych ZG PTTK przyznała: I nagrodę (20 tys. zł) — Klubowi Turystycznemu „Piechur” przy Spółdzielni Mieszkaniowej w Żaganiu, II nagrodę (15 tys. zł) — Kołu PTTK przy Wrzesińskiej Spółdzielni Mieszkaniowej, III nagrodę (10 tys. zł) — Kołu PTTK „Piast” przy Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Trzy równorzędne wyróżnienia po 8 tys. zł: Młodzieżowy Klub Krajoznawczy PTTK „Na Rozdrożu” przy WSM „Ochota” w Warszawie, Osiedlowy Klub PTTK „Wszędołazy” przy SM „Zjednoczeni” w Bydgoszczy. Koło PTTK przy SM „Łęczycanka” w Łęczycy.

Ogółem do konkursu, na szczeblu wojewódzkim, przystąpiły 23 osiedlowe ognia PTTK na 250 obecnie istniejących. Zorganizowały one, w ramach II etapu konkursu, 1050 masowych imprez turystyczno-krajoznawczych, utworzyły 11 nowych wypożyczalni sprzętu turystycznego, powołały 6 punktów informacji turystycznej.

Seminarium na temat rozwoju turystyki i krajoznawstwa w środowisku wojskowym Warszawskiego Okręgu Wojskowego odbyło się w Warszawie, w dniach 8—9 lutego 1978 r. Zainteresowanie uczestników wzbudziły referaty na temat znaczenia turystyki i krajoznawstwa w programie rozwoju kultury w siłach zbrojnych, metodyki pracy ogniw i działaczy turystycznych w środowisku kadry zawodowej, rodzin i pracowników cywilnych wojska oraz problemów związanych z rozwojem turystyki i krajoznawstwa wśród żołnierzy zasadniczej służby wojskowej. W trakcie zajęć wymieniono też doświadczenia z zakresu pracy turystyczno-krajoznawczej w różnych garnizonach i wojskowych ogniwach PTTK, omówiono sprawę podnoszenia wiedzy turystyczno-krajoznawczej

obecnych działaczy PTTK w wojsku oraz szkolenia nowej kadry turystycznej. Wysłunięto szereg wniosków, na podstawie dotychczasowej pracy wojskowych ogniw PTTK, dotyczących ścisłego powiązania ich działalności z ogniwami cywilnymi. Realizacja tych wniosków przyczyni się do dokładniejszego poznania przez żołnierzy regionów kraju, w których pełnią służbę, i wzbogacenia ich wiedzy o historii i osiągnięciach dnia dzisiejszego.

„Szydłów” — 650” to hasło społecznej akcji, mającej na celu pomoc przy odrestaurowywaniu zabytków Szydłowa, niewielkiego miasteczka, malowniczo położonego na Pogórzu Szydłowskim, które 1 lipca 1329 r. otrzymało prawa miejskie.

Tę nową kampanię ogłosili kieleccy działacze PTTK. Podobnie jak w akcjach „Zamość — wczoraj, dziś, jutro” i „Tykocin” każdy krajoznawca, turysta czy sympatyk naszego Towarzystwa może przyjechać do Szydłowa i oprócz zwiedzania zabytków pracować przy ich konserwacji.

Krajowa Narada Przewodniczących Wojewódzkich Komisji Opieki nad Zabytkami odbyła się w dniach 25—26 listopada 1978 r. we Wrocławiu. Na program tego spotkania, w którym uczestniczyło 80 osób, składały się: referat programowy przewodniczącego KOnZ ZG PTTK dr F. Midury, referat *Współpraca wojewódzkich konserwatorów zabytków ze społecznymi opiekunami zabytków*, zwiedzanie zabytkowego Ratusza oraz wrocławskiego Rynku, wycieczka autokarowa, zwiedzanie Muzeum Architektury. W trakcie narady odbyła się także dyskusja dotycząca prac wojewódzkich komisji opieki nad zabytkami PTTK.

V Centralne Obchody Dni Turystyki zorganizował w dniach 1—3 września 1978 r. ZW PTTK we Włocławku przy wydatnej pomocy władz miejscowego, 70-letniego już Oddziału PTTK oraz władz administracyjnych i politycznych Włoc-

V Centralne Obchody Dni Turystyki we Włocławku — otwarcie Ogólnopolskiego Zlotu Turystów na Kujawach (fot. Andrzej Kajper)

Fragment wystawy obrazującej 70-letnią działalność Kujawskiego Oddziału PTTK (fot. Andrzej Kajper)

ciawka. Na program tych uroczystości składały się: w pierwszym dniu — wystawa prac konkursowych dzieci szkół Cieclocinka *Słońce nad łąkami* oraz sesja popularnonaukowa poświęcona upowszechnianiu turystyki w zakładach pracy, na którą składały się referaty: *Upowszechnianie turystyki w zakładach pracy*, zaprezentowany przez dr. Edwarda Marka, oraz wygłoszony przez mgr. Eugeniusza Wysoczyńskiego, dotyczący zorganizowania turystyki we włocławskich zakładach pracy; w drugim dniu — XIX Ogólnopolski Zlot Turystów na Kujawach, wystawa pamiątek turystycznych Oddziału PTTK we Włocławku, wystawa fotograficzna *Czesława Woźnego Sport i turystyka na Kujawach*, wystawa plastyczna młodzieży szkół ponadpodstawowych, uczestniczącej w kampanii „Polska Naszych Dni” — „Kraj wielkiego budowania”. W godzinach wieczornych tego dnia odbyła się projekcja filmów turystycznych i krajoznawczych, koncert zespołu „BW-69” i „Szeptaczki” oraz nad Jez. Czarnym — ognisko turystyczne. Trzeci dzień Dni Turystyki rozpoczął się przemarszem uczestników zlotu znad Jez. Czarnego, miejsca biwakowania, na pl. 1 Maja. Tu bowiem odbyły się: występy zespołów folklorystycznych, kapel podwórkowych, jarmark staroci oraz kiermasze: sztuki ludowej, fajansu, pamiątek turystycznych, książek o tematyce turystycznej. Tego też dnia odbyła się akademie z okazji Centralnych Dni Turystyki i 70-lecia Kujawskiego Oddziału PTTK we Włocławku.

W sumie w V Centralnych Obchodach Dni Turystyki udział wzięła kilkudziesięciorzeczka turystów i krajoznawców z całego kraju. Licznie też w imprezach uczestniczyli mieszkańcy Włocławka i województwa.

Lubelskie Dni Turystyki odbywały się w marcu 1978 r. Miesiąc ten upłynął w Lublinie pod znakiem wielu imprez zorganizowanych w ramach Dni Turystyki. Uczestniczyły w nich wszystkie lubelskie biura, kluby, placówki i instytucje turystyczne.

W programie Lubelskich Dni Turystyki znalazły się m.in.: wieczory z filmami krajoznawczymi, spotkania poświęcone turystyce w ZSRR, Szlakowi Orlich Gniazd i Beskidowi Sądeckiemu, przegląd piosenki turystycznej, ogólnopolskie sympozjum krajoznawcze, wystawa lubelskich pamiątek i giełda trofeów turystycznych.

Poznańskie Dni Turystyki trwały od 23 września do 1 października 1978 r. Organizatorami imprez, przeznaczonych głównie dla turystów indywidualnych, były wszystkie biura i organizacje turystyczne województwa. Program Dni zawierał m.in.: wycieczki po mieście, XXVIII Ogólnopolski Rajd Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, wystawę wydawnictw turystycznych. Warto dodać, że w okresie minionych 5 lat wydano w Poznaniu ponad 260 publikacji turystycznych w łącznym nakładzie 8 mln egz. Ukazało się również 30 plakatów, wydanych w nakładzie 110 tys. egz.

Łódzkie Dni Turystyki odbyły się w dniach 23 września — 1 października 1978 r. Złożyło się na nie wiele ciekawych rajdów, wycieczek, konkursów, biwaków. Inauguracyjną imprezą był rajd służby zdrowia połączony z biwakiem w Sokolnikach. W ramach Dni organizatorzy przygotowali również kiermasz sprzętu turystycznego, wystawę fotograficzną oraz interesującą wystawę żeglarską.

VII Warszawskie Dni Turystyki zorganizowane zostały w dniach 2—29 września 1978 r. Inauguracja imprezy odbyła się w Wołominie na terenie Białych Błot. Niezwykle bogaty program tegorocznych Dni zawierał kilkadziesiąt imprez o charakterze poznawczym i wypoczynkowym. W czasie trwania Warszawskich Dni Turystyki odbyły się m.in.: wędrowka „Dokoła Polski Środkowej” o długości 50 km, rajd „Wyzwolenie Pragi”, wycieczki piesze pn. „Gdzie dziewczęta, gdzie chłopcy

Przegląd piosenki turystycznej podczas Lubelskich Dni Turystyki (fot. Stanisław Stolarczyk)

z dawnych lat". „Szlakiem chłopców z Kampinosu”, „Zlot Turystyczny — Kampinos 78”, III Rajd Warszawski HKT „Wyga”, „Jesienny Zlot Turystów Piesznych”, „III Azymut Warszawski o Puchar M. Orłowicza”. V Zjazd Pieszy „Mazowiecka Jesień”, „Rajd Pieczonego Jabłka”. Program imprez przewidywał nie tylko interesujące trasy, ale i tradycyjne ogniska, zabawy, konkursy. Duże zainteresowanie uczestników wzbudził III Jarmark Turystyczny który odbył się na Rynku Starego Miasta. Warszawskie Dni zakończył Festyn

Turystyczny, zorganizowany w Parku Kościuszki w Pruszkowie.

Spotkanie turystycznego aktywu spółdzielczości mieszkaniowej i PTTK pn. „Wybrane problemy z metodyki pracy osiedlowych ogniw PTTK” odbyło się w dniach 3—5 listopada 1978 r. Seminarium zorganizowały, z inicjatywy Komisji Pracy PTTK w Osiedlach Mieszkaniowych, Wojewódzka Spółdzielnia Mieszkańcowa i Zarząd Wojewódzki PTTK w

Kielcach. Spotkanie odbyło się w schronisku PTTK w Świętej Katarzynie na terenie Gór Świętokrzyskich. Uczestniczyło w nim 80 działaczy z całej Polski. W grupie tej reprezentowani byli przewodniczący wojewódzkich komisji pracy PTTK w osiedlach mieszkaniowych, pracownicy działów społeczno-wychowawczych spółdzielni mieszkaniowych, odpowiedzialni m.in. za pracę turystyczno-krajoznawczą, działacze osiedlowych ogniw PTTK oraz członkowie komisji pracy PTTK w Osiedlach Mieszkaniowych ZG PTTK. W spotkaniu udział wzięli także zaproszeni goście, przedstawiciele kierownictw Zarządu CZSBM, ZG PTTK oraz władz terenowych województwa kieleckiego. Program przewidywał obrady plenarne oraz prace w trzech zespołach problemowych. Zespół pierwszy zajął się sprawami turystyki rodzinnej, a konkretnie formami pracy osiedlowego koła PTTK, zespół drugi — współudziałem osiedlowych ogniw PTTK w organizacji i programowaniu wypoczynku wakacyjnego dla dzieci i młodzieży, natomiast członkowie trzeciego zespołu problemowego omawiali zagadnienia rozwoju i doskonalenia działalności specjalistycznych klubów krajoznawczo-turystycznych PTTK działających na terenie osiedli mieszkaniowych.

Dni Krakowskich Przewodników PTTK trwały od 5 do 13 listopada 1978 r., a uświetniły je jubileusze czterech kół przewodnickich, działających przy Oddziale Krakowskim PTTK. 30-lecie zorganizowanej działalności obchodzili przewodnicy miejscy, 25-lecie — beskidzcy, tatrzańscy i terenowi. W ramach Dni odbyło się II Krakowskie Sympozjum Przewodnickie pn. „Rola przewodników turystycznych w edukacji krajoznawczej społeczeństwa”, na którym wygłoszono referaty na temat metod przekazywania wiedzy krajoznawczej, modelu kształcenia zawodowego przewodników turystycznych oraz skuteczności przekazu przewodnickiego i percepcji walorów krajoznawczych przez różne grupy turystyczne. Warto dodać, że w krakow-

skich imprezach uczestniczyli reprezentanci środowisk przewodnickich z całego kraju.

VII Krajowy Konkurs Krasomówczy Przewodników PTTK i Młodzieży, nawiązując do akcji PTTK, odbył się pod ogólnym hasłem: „Polska naszych dni — wielkie budowanie”. Impreza składała się z dwóch części: konkursu młodzieży szkolnej z udziałem 45 uczestników, który trwał w dniach 17—19 listopada 1978 r., oraz konkursu przewodnickiego trwającego w dniach 24—26 listopada 1978 r., w którym udział wzięło 28 osób. Jury imprezy odbywającej się w pięknych salach zamku w Golubiu — Dobrzyńiu, przyznało „Złoty Laur Przewodnicki” reprezentantowi Krosna **Stanisławowi Ostrowskiemu**, natomiast pierwsze miejsce w konkursie młodzieżowym przyznano uczestnicze z Lidzbarka Warmińskiego, **Beacie Gorczycy**.

IV Centralny Przegląd Przejroczy Krajoznawczych „Diakraj — 78” odbył się w dniach 11—12 listopada 1978 r. w Gdańsku. Organizatorami przeglądu byli: Komisja Fotografii Krajoznawczej Zarządu Głównego PTTK, Zarząd Wojewódzki i Oddział Studencki PTTK w Gdańsku, a gospodarzem spotkania — Klub Turystyczny „Fify” z Politechniki Gdańskiej. W Przeglądzie zwyciężyło małżeństwo **Jurczaków** z Krakowa

XXIII Międzynarodowy Turystyczny Rajd Przyjaźni „Szlakami Lenina” odbył się pod patronatem CRZZ i ZG PTTK w dniach 17—24 września 1978 r. Na 35 trasach górskich, 12 pieszych i 3 rowerowych spotkało się blisko 8 tys. turystów, uczestników rajdu z całego kraju oraz z Belgii, Czechosłowacji, Jugosławii, NRD i Związku Radzieckiego. Ta największa polska impreza turystyczna poprzedzona została rajdem młodzieżowym — „Szlakami Lenina w Krakowie”.

Główne Puchary CRZZ zdobyła grupa

turystów z Kombinatu Huty im. Lenina z Krakowa, Puchar ZG PTTK — Zakłady Przemysłu Metalowego H. Cegielskiego z Poznania, Puchar Głównego Komitetu Turystyki — Międzyzakładowy Górniczy Oddział PTTK przy Zjednoczeniu Węglowym w Zabrzę.

Najstarszym uczestnikiem imprezy był 85-letni Jan Szczypiński z Oldrychowic koło Wałbrzycha.

II Centralny Spływ Kajakowy Przyjaźni „Bug — 78” zorganizowany dla uczczenia 34 rocznicy ogłoszenia Manifestu Lipcowego, 35-lecia ludowego Wojska Polskiego oraz 70 rocznicy powołania Związku Zawodowego Metalowców, odbył się w sierpniu 1978 r. Bezpośrednim organizatorem tej imprezy był ZW PTTK, ZW TPRP i WRZZ w Radomiu. Start, podobnie jak w roku ubiegłym, nastąpił w Horodle, meta natomiast znajdowała się przeszło 300 km dalej z biegiem Bugu, aż w Terespolu. Trasę tę, choć była dość długa, kajakarze pokonali w 10 dni, odwiedzając po drodze miejsca pamięci narodowej, m.in. Sobibór i Dubienkę. Odbyli też oni kilkanaście spotkań z młodzieżą, zgrupowaną nad Bugiem na licznych koloniach i obozach harcerskich.

W czasie spływu organizatorzy punktowali najaktywniejszą i najbardziej kulturalną grupę. Na 81 kajakarzy z całego kraju zwycięstwo odniosła ekipa „Tratwa”, reprezentująca Oddział PTTK w Warce.

XXVII Centralny Zlot Turystów Kolarzy odbył się w dniach 9—12 sierpnia 1978 r. Organizatorami imprezy byli: ZW PTTK w Ostrołęce, Zarządy Oddziałów PTTK — Kurpiowskiego w Ostrołęce i Ostrowi Mazowieckiej, działające na zlecenie Komisji Turystyki Kolarskiej ZG PTTK. Program zlotu przewidywał m.in. zawody rowerowe, konkurs krajoznawczy, pokazy modeli pływających, wycieczki do ciekawych miejsc Kurpiowszczyzny, prezentację sztuki regionalnej twórców ludowych.

W imprezie wzięło udział ponad 600 osób — turystów kolarzy, reprezentujących wszystkie województwa kraju.

Ogólnopolskie Forum Przewodniczek „Kultura Wrocławia” zorganizowane zostało w dniach 20—22 października 1978 r. przez Oddział Wrocławski PTTK z okazji 25-lecia powstania Koła Przewodników Wrocławskich oraz Koła Przewodników Terenowych i Studenckich. W programie imprezy znalazły się referaty dotyczące historii i współczesności Wrocławia, spektakle teatralne, wycieczki, koncerty muzyki barokowej.

W spotkaniu wzięło udział 270 przewodników PTTK z Wrocławia i całej Polski.

„Puchar Warmii i Mazur 78” — mistrzostwa Polski w podwodnej orientacji zorganizowane zostały w dniach 1—3 września 1978 r. Odbyły się one na jez. Ukiel w woj. olsztyńskim.

X Ogólnopolskie Sympozjum Przewodniczek zorganizowane przez Uniwersytecki Klub Turystyczny PTTK „Unikat”, odbyło się w dniach 19—22 października 1978 r. Sympozjum z podwójnym jubileuszem (10-lecie sympozjum i 15-lecie „Unikatu”) przebiegało pod hasłem „Suwalszczyzna, jakiej nie znacie”. Program imprezy obejmował zwiedzanie osobliwości Suwalskiego i Wigierskiego Parku Krajobrazowego, zwiedzanie muzeum w Suwałkach, wycieczkę do Puszczy Augustowskiej, wędrówki wzdłuż najciekawszych szlaków turystycznych regionu.

Ogólnopolski Spływ Kajakowy „Tropami Smętka” ujęty w 1978 r. w kalendarzu imprez International Canoe Federation, odbył się w dniach 5—11 sierpnia na Pojezierzu Mazurskim. Program imprezy uwzględnił 7 atrakcyjnych tras kajakowych, z których najdłuższa wynosiła 28 km.

Ogólnopolski narciarski „Bieg Gwarków” zorganizowany został przez dzielnicowy Oddział PTTK „Psie Pole” oraz Koło PTTK przy Wrocławskiej Stoczni Rzecznej.

W tej popularnej imprezie, przeprowadzonej 26 lutego 1978 r. w Sokołowsku, wzięło udział ok. 200 uczestników.

Ogólnopolski Rajd Turystyczny „Kaczawy — 78” odbył się w dniach 6—8 października 1978 r. Organizatorami imprezy były: Gminny Ośrodek Kultury i Koło Terenowe PTTK w Świerzowie, a na trasach turystycznych Gór Kaczawskich spotkało się blisko 200 osób.

IV Ogólnopolski Rajd Miłośników Roztocza odbył się w dniach 15—17 września 1978 r. W imprezie wzięli udział miłośnicy turystyki pieszej i kolarskiej. Program rajdu obejmował turystyczne trasy piesze 22 km i 10 km dla drużyn ze szkół ponadpodstawowych i dla zakładów pracy — 12 km i 15 km oraz trasy kolarskie — 25 km i 45 km. Imprezę wzbogaciły występy zespołu ludowego oraz liczne konkursy.

Rajd zakończył się w bazie namiotowej PTTK w Krasnobrodzie, a wzięło w nim udział ok. 650 uczestników.

Organizatorami imprezy były: Redakcja „Kuriera Lubelskiego” w Lublinie, Oddział PTTK, Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Kuratorium Oświaty i Wychowania Urzędu Wojewódzkiego i Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego w Zamościu.

VI Ogólnopolski Wielodyscyplinowy Zlot Turystyczny odbył się w dniach 6—8 maja 1978 r. pod patronatem Miejskiego Oddziału PTTK w Toruniu. Program zlotu obejmował m.in. zawody na orientację, rajdy piesze, kolarskie i motorowe, konkurs wiedzy o Toruniu.

XXVII Ogólnopolski Rajd Przyjaźni Polsko-Radzieckiej zorganizowany przez WRZZ, ZW PTTK, ZW TPRP, ZW ZSMP w Poznaniu oraz Oddział PTTK przy Zakładach Przemysłu Metalowego „H. Cegielski” odbył się w dniach 29 września — 1 października 1978 r. Program imprezy obejmował turystyczne zmagania na jednolitej kilkudniowych trasach po ciekawych zakątkach Ziemi Wielkopolskiej, zawody sportowo-rekreacyjne, wycieczki krajoznawcze, konkursy.

Ogółem w imprezie wzięło udział ok. 800 uczestników.

XX Ogólnopolski Pieszy Zlot Turystyczny w Dukli zakończył się dnia 21 lipca 1978 r. Organizatorem zlotu był Oddział PTTK w Krośnie. Dwudziesty, jubileuszowy zlot przebiegał pod hasłem uczczenia 35 rocznicy powstania ludowego Wojska Polskiego. Siedem kilkudniowych tras zlotowych prowadziło przez najpiękniejsze partie Beskidu Niskiego, Pogórza i Dołów Jasielsko-Sanockich do punktu zbornego w Dukli. Przybyło doń ponad 300 osób, wędrujących w kilkudziesięciu drużynach. (B.C.)

Ogólnopolskie zawody „kijanek” zorganizowane zostały w 1978 r. przez Klub Podwodny „Zorba” Oddziału PTTK we Wrocławiu. Oprócz krajowej czołówki młodych płetwonurków, startowali również zawodnicy z Czechosłowacji.

W punktacji ogólnej zawodów triumfował Klub Podwodny „Zorba” Wrocław — 537 pkt. przed Klubem Płetwonurków — Česka Lipa (Czechosłowacja) — 439 pkt. i drużyną ZW Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego — 259 pkt. Drużynowo rywalizację w grupie młodszej wygrał Klub Podwodny „Zorba” — 287 pkt., a w grupie starszej najlepsze okazały się „kijanki” z Českiej Lipy — 281 pkt. W indywidualnej klasyfikacji grupy młodszej I miejsce zajął **Jacek Ostrożny** („Zorba”), w grupie starszej — **Pavel Tkacik** (Česka Lipa).

★
II Górskie Zawody na Orientację „Brenna 78” odbyły się 8 października 1978 r. Organizatorami imprezy byli: Komisja Imprez na Orientację Oddziału Zakładowego PTTK przy KUM Bumar-Łabędy oraz Gliwicki Klub Terenoznawczy „Cyrkino” przy Oddziale PTTK Gliwice. Program zawodów obejmował trasy turystyczne kwalifikowane (drużyny dwuosobowe) oraz rekreacyjne dla początkujących (drużyny wieloosobowe).

★
VIII Zjazd Zbieraczy zorganizowany przez Oddział PTTK w Gliwicach odbył się 19 października 1978 r. Trasy zjazdu wiodły m.in. z Nieborowic, Pilchowic i Rybnika, a ich długość wynosiła 17 km każda. W tej ciekawej imprezie wzięli udział miłośnicy pieszych wędrówek, a w szczególności posiadacze zbiorów krajoznawczych i fotoamatorzy. Program imprezy zawierał również quiz krajoznawczy na temat muzealnictwa, plebiscyt na najlepszą imprezę PTTK w 1978 r. oraz wystawę złożoną z eksponatów będących własnością turystów.

★
Dni Drwęcy 78 — festiwal kultury, turystyki i sportu odbył się w dniach 13—18 maja 1978 r. w Golubiu-Dobrzyniu. Organizatorem imprezy był miejscowy Oddział PTTK, a uczestniczyły w niej cztery województwa: olsztyńskie, wrocławskie, bydgoskie i toruńskie. Nagroda główna — kryształowy Puchar Drwęcy przypadła w udziale woj. toruńskiemu. Woj. bydgoskie zdobyło nagrodę „Panoramy Północy” za najpiękniejszą twórczość ludową, natomiast Puchar „Gazety Olsztyńskiej” przypadł zespołowi wokalnoinstrumentalnemu z Dobrego Miasta w woj. olsztyńskim.

★
„Chrońmy istniejące i twórzmy nowe zbiorniki wodne” — to hasło seminarium zorganizowanego przez Komisję Krajoznawczą ZW PTTK, Zarząd Okręgowy PZW, Klub PTTK „Gościniec” oraz Polskie Towarzystwo Geograficzne w Gdańsku. Sesję przeprowadzono w ramach inicjatyw

społecznych, dotyczących udziału w realizowaniu Programu „Wisła”. Wygłoszono kilka ciekawych referatów, w tym: *Walory turystyczne i rekreacyjne wód regionu gdańskiego* — doc. dr. **Jerzego Szukalskiego**, *Aktualny stan czystości wód w woj. gdańskim* — mgr. inż. **Wojciecha Trzecińskiego** oraz *Chrońmy istniejące i twórzmy nowe zbiorniki wodne* — mgr. **Czesława Skonki**.

★
Międzywojewódzki Przegląd Filmów, Fotografii i Przeźroczy o Ochronie Przyrody „Biosfera 78” odbył się w dniach 9—10 grudnia 1978 r. w Lublinie. Program imprezy obejmował referaty, pokazy filmów twórców zawodowych i amatorskich, wystawy fotograficzne.

★
Seminarium pt. „Narodziny krajoznawstwa i turystyki w Gdańsku po wyzwoleniu w 1945 r” odbyło się w dniu 29 marca 1978 r. Organizatorami tego spotkania były: Klub PTTK „Gościniec”, Wydział Kultury Fizycznej i Turystyki Urzędu Miejskiego oraz Komisja Krajoznawcza ZW PTTK w Gdańsku. Zgodnie z programem seminarium wygłoszony został odczyt pod wyżej wymienionym tytułem i nastąpiło wręczenie wyróżnień pionierom gdańskiej turystyki. W czasie trwania spotkania można było obejrzeć wystawę pierwszych po wyzwoleniu wydawnictw turystycznych o Gdańsku i ziemi gdańskiej.

W uznaniu zasług, z rąk wiceprezydenta miasta Gdańska — mgr. **Andrzeja Kudlika**, Medal Prezydenta Miasta Gdańska otrzymali: prof. dr **Marian Pelczar** — założyciel i działacz PTTK w Gdańsku, autor książek o tym mieście, **Franciszek Mamuszka** — najbardziej zasłużony autor wydawnictw o Ziemi Gdańskiej, zasłużony działacz PTTK w zakresie opieki nad zabytkami, **Witold Kledzik** — zasłużony przewodnik PTTK i działacz Polonii Gdańskiej, **Stanisław Podgórczyk** i **Zofia Linowska** — zasłużeni przewodnicy PTTK oraz autorzy opracowań krajoznawczych, dr **Roman Bar** — długoletni działacz PTTK,

autor opracowań z zakresu turystyki, **Izabella Trojanowska** — dziennikarka „Głosu Wyrzeża”, autorka wydawnictw o tematyce turystycznej, **Władysław Andruszkiewicz** — zasłużony działacz PTTK, aktualny przewodniczący kolegium Biuletynu „Jantarowe Szlaki” w Gdańsku, **Jan Wojnarowski** i dr **Stanisław Ostrowski**. Wyróżnienie to otrzymał również przewodniczący Komisji Krajoznawczej ZW PTTK i prezes Klubu PTTK „Gościniec” — **Czesław Skonka**. (C.S.)

Spotkanie przedstawicieli Dyrekcji Kampinoskiego Parku Narodowego. dyr. **Jerzego Szymczaka**, z-cy dyr. **Waldemara Lenartowicza** z przedstawicielką Zarządu Stołecznego PTTK, prezesem **Izabellą Karwacińską**, w obecności Z-cy dyr. **WKFiT Zbigniewa Wróblewskiego**, odbyło się dnia 20 lutego 1978 r. Tematem spotkania był udział Stołecznego PTTK w zagospodarowaniu KPN, ze szczególnym uwzględnieniem przejmowania dla potrzeb turystyki kwalifikowanej chat po wykwaterowaniu dotychczasowych mieszkańców. Na zebraniu ustalono harmonogram działania, obejmujący m.in.: objazd miejscowości przeznaczonych do wywłaszczenia oraz ustalenie liczby chat przeznaczonych do przejęcia przez PTTK w 1978 r. i w latach następnych, opracowanie przez OZGT wstępnego programu zagospodarowania chat, przejęcie przez PTTK dworku w Tułowicach wraz z parkiem.

Gdańscy krajoznawcy PTTK uczcili 60-lecie odzyskania niepodległości ziemi gdańskiej, organizując w 1978 r. szereg imprez turystycznych. W dniu 11 listopada 1978 r. klub PTTK „Gościniec” zorganizował spotkanie z **Bolesławem Polkowskim** — prezesem Oddziału Morskiego PTK w Gdyni w latach 1934—39 oraz uczestnikiem dwóch wojen światowych. B. Polkowski w ciekawy sposób opowiadał o walkach o wyzwolenie kraju oraz o swym udziale w obronie Gdyni w 1939 r. W listopadzie 1978 r. również klub PTTK

„Gościniec” zorganizował interesującą wycieczkę pieszą do Pucka — miejsca pierwszych zaślubin Polski z morzem. (C.S.)

Odnazka regionalna PTTK „Kurpie”. Zarząd Wojewódzki PTTK w Ostrołęce wystąpił z propozycją ustanowienia odznaki regionalnej PTTK „Kurpie”. Ma ona na celu popularyzację wartości turystycznych i krajoznawczych regionu kurpiowskiego oraz idei ochrony walorów naturalnych Ziemi Ostrołęckiej. Będzie ona przyznawana przez ZW PTTK w Ostrołęce, począwszy od 1978 r. Nowo wprowadzona odznaka ma 3 stopnie: brązowy (zdobywany w ciągu 1—2 lat), srebrny (1—3 lat), złoty (1—5 lat). Odnakę w kolejności stopni może zdobywać każdy, kto ukończył 14 lat.

Jednocześnie wprowadzona została honorowa odznaka regionalna „Kurpie”, przyznawana osobom zasłużonym dla rozwoju turystyki i krajoznawstwa woj. ostrołęckiego.

15 lat działalności Oddziału PTTK Marynarki Wojennej, który był pierwszym oddziałem PTTK w Wojsku Polskim, minęło w lutym 1978 r. Jedną z ważniejszych dziedzin pracy oddziału jest krajoznawstwo; powołano też Służbę Kultury Szlaku, której odznaki nosi już prawie 300 działaczy. Ogniwa PTTK Marynarki Wojennej organizują rocznie ponad 2 tys. wycieczek i imprez turystyki kwalifikowanej. Aktyw wygłasza około 300 odczytów i prelekcji krajoznawczych, organizuje kilkadziesiąt wystaw. W ruchu turystycznym w Marynarce Wojennej rocznie uczestniczy kilkadziesiąt tys. osób.

15 lat swej działalności święcił, przekształcony z koła, **Oddział PTTK przy Stoczni Gdańskiej im. Lenina**. Skupiający 1500 członków oddział może poszczycić się poważnym dorobkiem. Prowadzi on programową działalność opartą na pracy sekcji klubu turystów pieszych „Trampy”, klubu motorowego, sekcji fotograficznej,

Ślubowanie wojskowych przewodników PTTK na okręcie-muzeum „Błyskawica”

narciarskiej i kajakowej. 90 wykwalifikowanych przewodników stoczniowych zajmuje się oprowadzaniem krajowych i zagranicznych wycieczek po zakładzie. Petetekowscy działacze wraz z aktywnym Biura Obsługi Ruchu Turystycznego, które wchodzi w skład oddziału, organizują corocznie szereg imprez i wycieczek turystycznych dla członków oraz pracowników stoczni i ich rodzin.

15 lat Oddziału Akademickiego PTTK w Łodzi. W listopadzie 1978 r. minęło 15 lat od powołania Oddziału Międzyuczelnianego PTTK. Koordynuje on i patronuje działalności klubów turystycznych na wszystkich łódzkich uczelniach, zrzesza studentów i absolwentów uczelni — członków PTTK. Oddział Akademicki prowadzi poradnictwo turystyczne, szkoli nowe kadry. Jubileuszowe obchody oddział uczcił prezen'acją swoich osiągnięć na wielu spotkaniach, na sympozjum naukowym oraz na imprezach turystycznych.

20-lecie działalności obchodziło w 1978 r. Koło Terenowe PTTK „Śródmieście” w Warszawie. Praca Koła prowadzona jest wielokierunkowo: wycieczki krajoznawcze, rajdy, zloty, imprezy dla mieszkańców stolicy zwłaszcza znane, ogólnie dostępne i cieszące się wielkim powodzeniem niedzielne wycieczki piesze za miasto. W 280 pieszych wycieczkach z cyklu „Warszawiacy poznają swoje miasto” wzięło udział ponad 11 tys. osób. Działacze koła zorganizowali również 120 wycieczek autokarowych (4500 osób) w ramach cyklu „Warszawa wczoraj, dziś, jutro” i 130 innych wycieczek autokarowych jedno-, dwu- i wielodniowych (6200 osób) po kraju, przy czym długość przejechanych tras przekroczyła już długość równika. Koło jest także organizatorem wielu autokarowych wycieczek zagranicznych.

Koło liczy obecnie 5700 członków, z któ-

rych wielu aktywistów pełni odpowiedzialne funkcje na wyższych szczeblach PTTK.

20 lat działalności Oddziału Akademickiego PTTK w Lublinie minęło w 1978 r. Skupia on w swych szeregach kilkusetną rzeszę „braci studenckiej” lubelskich uczelni. Działa przy nim 9 ogniw turystycznych: Koło nr 1 założone w 1953 r. i Koło nr 3 przy KUL, UKT „Mimochódek” przy UMCS, WKT „Nogarytm” przy Wydz. Mat.-Fiz.-Chem. UMCS, WKT „Pełzak” przy Wydz. BiNoZ UMCS, WKT „Popytaj” przy Wydz. Ekon UMCS, UKT „Clavus” przy AM, UKT „Dreptaczek” przy AR, UKT „Powsinoga” przy PL. Przy oddziale funkcjonują także kluby specjalistyczne: Studenckie Koło Przewodników Beskidzkich, Akademicki Klub Turystyki Moto-

rowej „Wentyl”, Uczelniany Klub Turystyki Wodnej „Korek” przy UMCS i komisje: Komisja Turystyki Pieszej, Komisja Turystyki Górskiej, Komisja Turystyki Kolarskiej, Komisja Opieki nad Zabytkami, Straż Ochrony Przyrody, Komisja Fotografii i Filmu Krajoznawczego oraz Służba Kultury Szlaku.

Obok sobotnio-niedzielných wypadów, mniejszych i większych rajdów uczelnianych i klubowych, oddział organizuje dwa popularne rajdy ogólnopolskie: 1-majowy rajd „Bieszczady” i jesienny rajd „Roztocze”. Prowadzi też „Epidemię Piosenki Turystycznej «Bakcynalia»”.

W ramach obchodów 20-lecia w dniach 27 listopada — 3 grudnia 1978 r. odbyły się w Lublinie Dni Turystyki Studenckiej. Przygotowano na nie konkursową wystawę fotografii, pokaz przełoczny krajoznaw-

Lubelscy studenci na trasie 1-Majowego rajdu „Bieszczady” (fot. Stanisław Stolarczyk)

czych, maraton filmów turystycznych, wystawę plakatów, znaczków turystycznych, starych wydawnictw o tematyce turystycznej.

25 lat działalności Oddziału PTTK w Przeworsku. W 1978 r. Oddział PTTK w Przeworsku, zrzeszający 1500 członków w 7 kołach, 12 komisjach i 25 klubach, obchodził swój jubileusz 25-lecia owocnej działalności. Petetekowcy z przeworskiego oddziału mają duże zasługi na polu krzewienia różnych form turystyki masowej i kwalifikowanej, w pracy wychowawczej, popularyzacji historii, współczesnego dorobku i walorów krajoznawczych miasta i regionu, a także w ochronie i społecznej opiece nad zabytkami.

W dowód uznania za osiągnięcia i wydatną pracę mieszkańcy Przeworska ufundowali oddziałowi sztandar, który odznaczony został złotą honorową odznaką PTTK. Na sesji popularnonaukowej, z okazji jubileuszu zasłużeni działacze otrzymali odznaki „Za zasługi dla woj. przemyskiego”.

25 lat istnienia i działalności obchodził Oddział PTTK w Rawiczu, woj. leszczyńskie. Członkowie Oddziału pracują w 19 kołach, z czego 10 to koła zakładowe, oraz w 7 klubach na prawach kół działających w szkołach. Bogaty wachlarz imprez turystycznych organizowanych przez 5 komisji: pieszą, motorową, krajoznawczą, ochrony przyrody i przewodników turystycznych oraz działalność edytorska stanowią pokaźny dorobek Oddziału. Nakładem rawickiego Oddziału ukazały się m.in.: folder *Rawicz i okolice*, składanka *Rawicz* — z cyklu „Poznajemy Wielkopolskę”, publikacja *Stefan Borowski na Ziemi Rawickiej*.

Uroczystości 25-lecia działalności obchodziło w dniach 12—19 listopada 1978 r. Koło PTTK nr 1 przy KUL w Lublinie W programie obchodów jubileuszu zna-

laży się prelekcje: *Kultura ludowa Sądecczyzny, Góry — marzenie, sztuka, Wyprawa na Kangczendzengę*, filmy dotyczące ochrony przyrody, wieczory piosenki turystycznej, wycieczki.

25 lat istnienia obchodziło w dniach 16—17 września 1978 r. Koło Przewodników PTTK w Białymstoku. Z okazji jubileuszu, Koło Przewodników odznaczone zostało Złotą Honorową Odznaką PTTK. Najbardziej aktywni przewodnicy i działacze wyróżnieni zostali dyplomami uznania, nagrodami pieniężnymi i rzeczowymi.

25-lecie działalności obchodził w grudniu 1978 r. Oddział PTTK w Kościanie. Działalność jego od wielu lat skupia się przede wszystkim na propagowaniu turystyki kwalifikowanej, szkoleniu i edytorstwie. W ostatnich latach zorganizowano tu Koło Przewodników i BORT PTTK. W przyszłości natomiast Oddział otrzyma od władz miejskich zabytkowy budynek w rynku miasta. Remont konserwatorski budynku działacze zamierzają przeprowadzić przy pomocy środków finansowych miasta. Tu urzędzą siedzibę BORT, uruchomią punkt sprzedaży pamiątek regionalnych i turystycznych, a w piwnicach ulokują Klub Turysty. Ambicją Oddziału PTTK jest też stworzenie Muzeum Ziemi Kościańskiej.

25 lat minęło w 1978 r. od powstania Oddziału PTTK w Grudziądzu. Zrzesza on obecnie ponad 2000 członków skupionych w 49 kołach i klubach. Kadra kwalifikowana składa się z 246 organizatorów turystyki, 50 działaczy Służby Kultury Szlaku, 45 przewodników, 44 społecznych opiekunów zabytków, 10 strażników ochrony przyrody.

25 lat swego istnienia obchodził w 1978 r. Oddział PTTK we Wrocławiu. Jedną z najważniejszych dziedzin pracy jego członków jest działalność wydawnicza. Składały się na nią początkowo informatory propagujące wycieczki, kalendarze

i regulaminy imprez, z czasem doszło do edycji przewodników turystycznych.

W sumie Zarząd Oddziału PTTK wydał drukiem przeszło 180 pozycji, w tym większość materiałów, które później stały się przyczynkiem do wielu opracowań naukowych. Na szczególną uwagę zasługuje tu cykliczne wydawnictwo Komisji Krajoznawczej pod nazwą „Informator Krajoznawczy — IK”.

25 lat działalności obchodził w 1978 r., utworzony z inicjatywy Edwarda Chmaja, Oddział PTTK w Warcie. Początkowo jego działalność ograniczała się do organizowania odczytów krajoznawczych i wycieczek autokarowych, ale w kilka lat później zorganizowano już wypożyczalnię kajaków, wybudowano przechowalnię sprzętu pływającego oraz oddano do użytku camping składający się z pięciu domków. Urządzało też imprezy turystyczne dla uczczenia pamięci sławnych Polaków związanych z Wartą, jak np. ogólnopolski rajd i zlot z okazji 100 rocznicy urodzin W. St. Reymonta, rajd dla uczczenia pamięci kpt. pilota Stanisława Skarżyńskiego, „Zlot Kościuszkowski” i wiele innych. W 1965 r. powstał przy Oddziale PTTK w Warcie Społeczny Komitet Odbudowy Pomnika Reymonta w Małkowie, na czele którego stanął Czesław Tracewski. Dzięki ofiarnej pracy wszystkich członków PTTK w dniu 26 maja 1967 r. odsłonięto pomnik sławnego pisarza i uruchomiono w pałacu w Małkowie „Kącik Reymonta”, przekształcony w 1968 r. w Izbę Regionalną, poświęconą sławnym ludziom, związanym z Wartą i jej okolicami.

W swej bogatej działalności Oddział może poszczycić się także wydaniem *Zabytki Warty i okolic*, serii widokówek, albumikiem z serią zdjęć obiektów zabytkowych miasta Warty, monografii *Dzieje miasta Warty*.

Aktualnie Oddział PTTK w Warcie liczy 263 członków i posiada dwa koła zakładowe, jedno terenowe, Klub Turystyki Pieszej „Ryś”, Młodzieżowy Klub Turystyki Pieszej „Chodzieje”, Komisję

Opieki nad Zabytkami oraz Komisję Ochrony Przyrody.

30 lat działalności obchodził w kwietniu 1978 r. Oddział PTTK w Rzeszowie. Liczy obecnie 5 tys. członków zrzeszonych w 62 kołach. Za swą owocną działalność Oddział otrzymał Złotą Honorową Odznakę PTTK dziesięć lat temu.

Dnia 26 kwietnia 1978 r. w salach Muzeum Okręgowego w Rzeszowie odbyła się sesja naukowa poświęcona rozwojowi turystyki i krajoznawstwa w Rzeszowie i województwie rzeszowskim. Wygłoszono na niej ciekawe referaty: *Z dziejów turystyki i krajoznawstwa w województwie rzeszowskim — Bronisława Cmeli, Z dziejów Oddziału PTTK w Rzeszowie — Władysława Ziemińskiego*. Po referatach i dyskusji nastąpiło otwarcie wystawy obrazującej dorobek Oddziału PTTK w minonym 30-leciu, (B. C.).

50 lat swej działalności obchodził w 1978 r. Oddział PTTK w Augustowie. Za wkład pracy w rozwój turystyki oddział otrzymał wyróżnienie w postaci Złotej Honorowej Odznaki PTTK. Doniosły jubileusz był również okazją uhonorowania odznakami PTTK najbardziej zasłużonych działaczy Oddziału.

50 lat swego istnienia święciło rabczańskie PTTK, które wywodzi się z Oddziału Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego założonego w 1928 r. w Rabce. Dzisiejszy oddział liczy 830 członków, opiekujących się 380 km letnich szlaków turystycznych i 45 km szlaków zimowych w Gorcach i Beskidzie Wyspowym, schroniskiem na Turbaczu, Starych Wierchach, Luboniu Wielkim oraz baczówką w Maciejowej. Oddział posiada 13 aktywnie działających młodzieżowych kół PTTK.

Z okazji doniosłego jubileuszu, zasłużonym działaczom wręczono odznaczenia i dyplomy uznania.

70-lecie istnienia obchodził w 1978 r. 8-tysięczny Oddział PTTK w Lublinie. Jubileuszowym obchodom oddziału towarzyszyła sesja, na której wygłoszono referaty programowe dotyczące działalności PTTK. Z okazji jubileuszu podjęto się opracowania monografii działalności Oddziału w latach 1909—1979. Najbardziej zasłużonym dla rozwoju turystyki w mieście wręczono dyplomy oraz medale specjalnie wybite na 70-lecie Oddziału.

70 lat swego istnienia obchodził 12 grudnia 1978 r. Oddział PTTK w Częstochowie. Zrzesza on ponad 5 tys. członków skupionych w 52 kołach zakładowych i środowiskowych oraz 27 szkolnych. Z okazji doniosłego jubileuszu odbyła się w Częstochowie uroczysta akademie, na której zasłużonym działaczom wręczono odznaczenia państwowe i resortowe. Natomiast sztandar Oddziału Miejskiego PTTK udekorowany został złotą odznaką „Za zasługi dla woj. częstochowskiego”.

70 lat historii posiada Oddział PTTK w Dąbrowie Górniczej. Powstał on 28 maja 1908 r. z liczbą 72 członków. Obecnie oddział zrzesza ponad 2 tys. działaczy.

Jubileusz, poza oficjalnymi uroczystościami, spotkaniami działaczy, akademią, wystawami i pokazami, uczczony został udanym rajdem po Jurze Wieluńsko-Krakowskiej, tej, która 70 lat temu była miejscem pierwszych wycieczek i tematem opracowań naukowych działaczy turystyki z Dąbrowy Górniczej.

Jubileusze tatrzańskich schronisk PTTK. W 1978 r. obchodziły swe jubileusze istnienia cztery tatrzańskie schroniska: na Kala-tówkach — 40-lecie, na Ornaku — 30-lecie, w Dolinie Chochołowskiej — 25-lecie, Dom Turysty PTTK w Zakopanem — 20-lecie.

Opr. STANISŁAW STOLARCZYK